

Kampen om arealerne

Plantekongres 2024

Michael Friis Pedersen og Jakob Vesterlund Olsen,
Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi,
Herning, 10. januar 2024 kl. 13.00 – 13.45

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Kampen om marginaljorderne

Plantekongres 2024

Michael Friis Pedersen,
Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi,
Herning, 10. januar 2024 kl. 13.00 – 13.45

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Arealmæssige målsætninger for klima og miljøindsatsen

- **Der er efterspørgsel efter landbrugsarealerne til mange forskellige formål**
- 4% ikke-produktive arealer
(ca. 92.000 ha, heraf ca. 32.000 nye)
- Bio-ordninger 790.000 ha i 2027
(visse overlap)
- (Permanent) udtagning af lavbundsjord 100.000 ha
(visse overlap)
- Skovrejsning 250.000 ha
- Anlæg til vedvarende energi (solceller), byudvikling, veje og anden infrastruktur
- EU-mål om 30 pct. beskyttet natur, heraf 10 pct. strengt beskyttet

Det dyrkede areal efter enhed, område, afgrøde og tid

	2023
Hektar	2 625 537
Hele landet	1 234 935
Landbrug og gartneri i alt	44 662
1. Korn til modenhed	96 102
2. Bælgsæd til modenhed	212 764
3. Rodfrugter	109 236
4. Industriafrøder	480 862
5. Frø til udsæd	17 096
6. Græs og helsæd i omdrift	235 047
7. Gartneriafgrøder	20 508
8. Græs uden for omdrift	166 065
9. Juletræer og pyntegrønt	
10. Braklægning	

DST: AFG5

Arealmæssige målsætninger for klima og miljøindsatsen

Grundbetaling / Konditionalitet

- GLM8; 4% ikke-produktive arealer 92.000 ha
- 32.000 ha der ikke var brak mv. i forvejen

Bioordninger

- Økologisk arealstøtte, basis: 318.000 ha i 2027, 1.200 kr. pr. ha (fra 2024)
- Miljø og klimavenlig græs: 198.000 ha, 1.500 kr. pr. ha
- Ekstensivering med slæt: 38.000 ha, 3.526 kr. pr. ha
(indgår i 100.000 ha udtagning)
- Variert planteproduktion: 189.000 ha, 615 kr. pr. ha
- Biodiversitet og bæredygtighed, basis: 47.000 ha, 2.740 kr. pr. ha
- Biodiversitet og bæredygtighed, tillæg: 5.000 ha, 1.500 kr. pr. ha (fra 2024)

Grundsatser!
– kan bliver op- eller nedjusteret i forhold til ansøgning

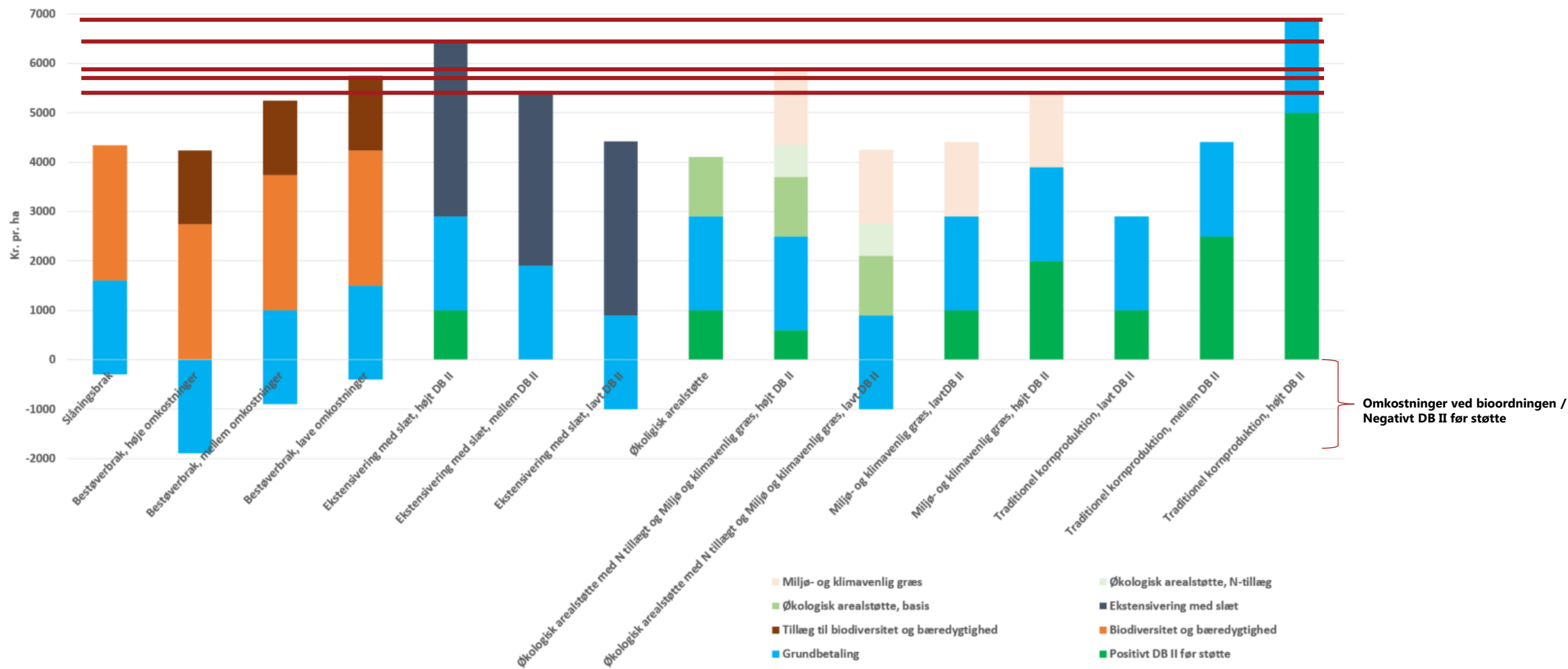
Arealmæssige målsætninger for klima og miljøindsatsen

Udtagning af 100.000 ha lavbundsjord inkl. randarealer

- Ekstensivering med slæt, 1-årig ordning: 38.000 ha Ansøgt i 2023: 6.333 ha
 - Permanent udtagning: 50.500 ha
 - Ekstra permanent udtagning: 11.500 ha
 - I alt: 100.000 ha
- Under realisering og forundersøgelse 49.000 ha

https://lbst.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Tilskud/Arealtilskud/Direkte_stoette_-_grundbetaling_mm/2023/2023.07.13_-_Gennemgang_af_udvalgte_tal_for_ansoegning_paa_faellesskemaet_i_2023.pdf
<https://fvm.dk/nyheder/nyhed/nyhed/rekordstor-soegning-paa-lavbundsordning-saetter-fart-paa-udtagningsindsatsen>
<https://lbst.dk/tvaergaende/udtagning-af-lavbundsjord/status-paa-fremdriften-i-udtagningen-af-lavbundsjord#c101209>

Indbyrdes konkurrence mellem bioordningerne

Konkurrence mellem bioordninger og permanent udtagning

- Permanent udtagning af lavbundsjord har relativt meget bevågenhed
- I klima- lavbundsordningen kan omdriftsarealer få 82.500 kr. / ha, herudover kan man fortsat få grundbetaling (pt. 1.900 kr. / ha / år)
- Interessen for ordningerne er stigende – men de skal udkonkurrere bioordningerne
- Ekspertgruppe og politisk fokus – og nok også rentestigningerne!
 - $82.500 \text{ kr. / ha} * 0,01 = 825 \text{ kr. / år}$
 - $82.500 \text{ kr. / ha} * 0,05 = 4.125 \text{ kr. / år}$

Konkurrence mellem bioordninger og permanent udtagning

- Stor spørgeskemaundersøgelse i foråret 2022
- Besvarelserne viser, at landbrugerne i gennemsnit vil have 3.637 kr. pr. ha pr. år for en ordning, der er sammenlignelig med biodiversitet og bæredygtighed
- Besvarelserne viser også, at landbrugerne i gennemsnit vil have 176.895 – 189.738 kr. pr. ha for ordninger, der er sammenlignelige med klima- lavbundsordningen
- Ikke noget overraskende i, at landbrugerne forlanger mere end satserne!
- Forholdet er dog interessant!

$$\frac{3.637}{176.895} = 0,0206 \quad \frac{3.637}{189.738} = 0,0192$$

Implicit diskonteringsrente for landbrugerne
(forår 2022, rente var først lige begyndt at stige)

$$\frac{2.740}{82.500} = 0,0332 \quad \frac{3.526}{82.500} = 0,0427$$

Implicit diskonteringsrente mellem
regeringens forskellige ordninger

- Der er formentligt bedre overensstemmelse mellem de implicitte diskonteringsrenter i dag

**Enkelt opklarende spørgsmål?
Vi samler op efter Jakobs indlæg**

Kampen om arealerne

Prissætning af landbrugsjord

Jakob Vesterlund Olsen,
Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi,
Herning, 10. januar 2024 kl. 13.00 – 13.45

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Besvarelser fra lodsejere med meget jord og stor rutine!

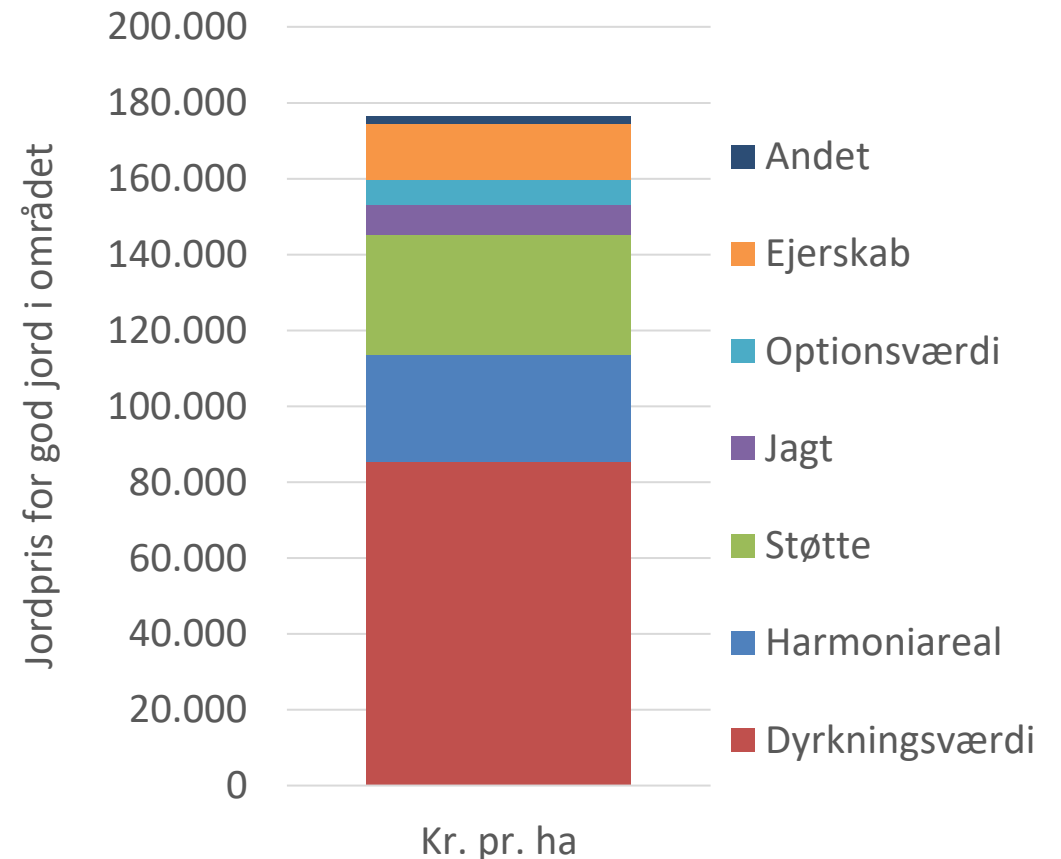
	Antal	År som jordejer	Hektar ejet
Grundskole, ungdomsuddannelse, anden erhvervsuddannelse	42	26	148
Anden videregående uddannelse	75	36	293
Faglært landmand, grønt bevis, grønt diplom	156	32	187
Videregående uddannelse, landbrug	102	21	451

Jordprisen bestemmes af andet end dyrkningsværdi

Spørgeskema besvaret af 375 jordejere i 2022

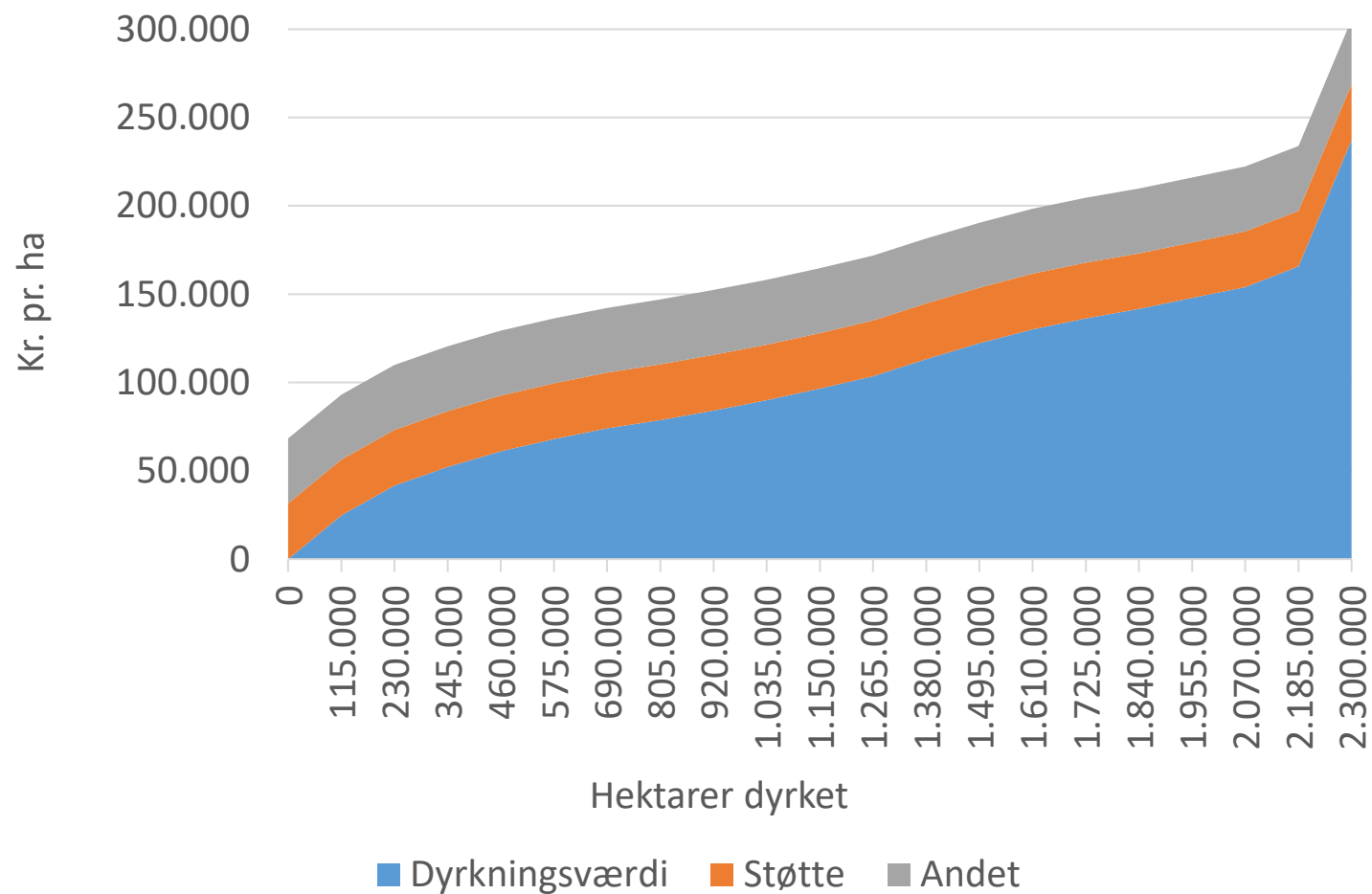
	Procent
Dyrkningsværdi	48
Harmoniareal	16
Støtte (Betalingsrettigheder)	18
Jagt	4
Optionsværdi, anden anvendelse	4
Ejerskab har værdi i sig selv	8
Andet	1

} 2/3

Olsen, J. V., Thorsøe, M. H., Zemo, K. H., Lundhede, T., Odgaard, M. V., Greve, M. B., Krabbe, K., & Pedersen, M. F. (2023). Kompensationskrav ved udtagning af landbrugsjord baseret på stated preference-metoden. Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet. IFRO Udredning Nr. 2023/03. [https://static-curis.ku.dk/portal/files/337290107/IFRO Udredning_2023_03.pdf](https://static-curis.ku.dk/portal/files/337290107/IFRO_Udredning_2023_03.pdf)

Fordeling af omdriftsjordens værdi på tværs af dyrkningsværdier *før* EU reform

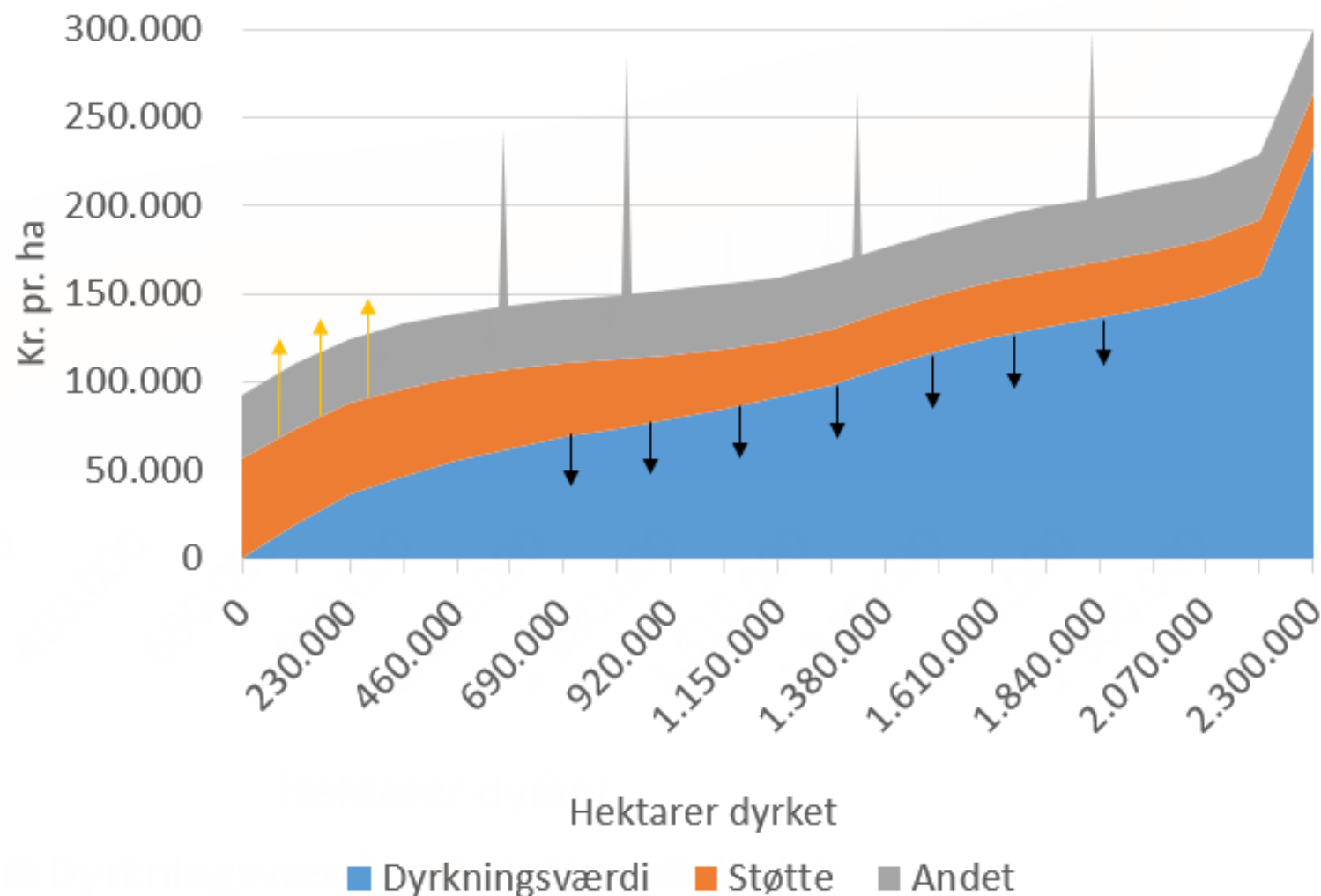
Fordeling af omdriftsjordens værdi på tværs af dyrkningsværdier *efter* EU reform

Jordprisen for billige jorde stiger pga. adgang til bioordninger.

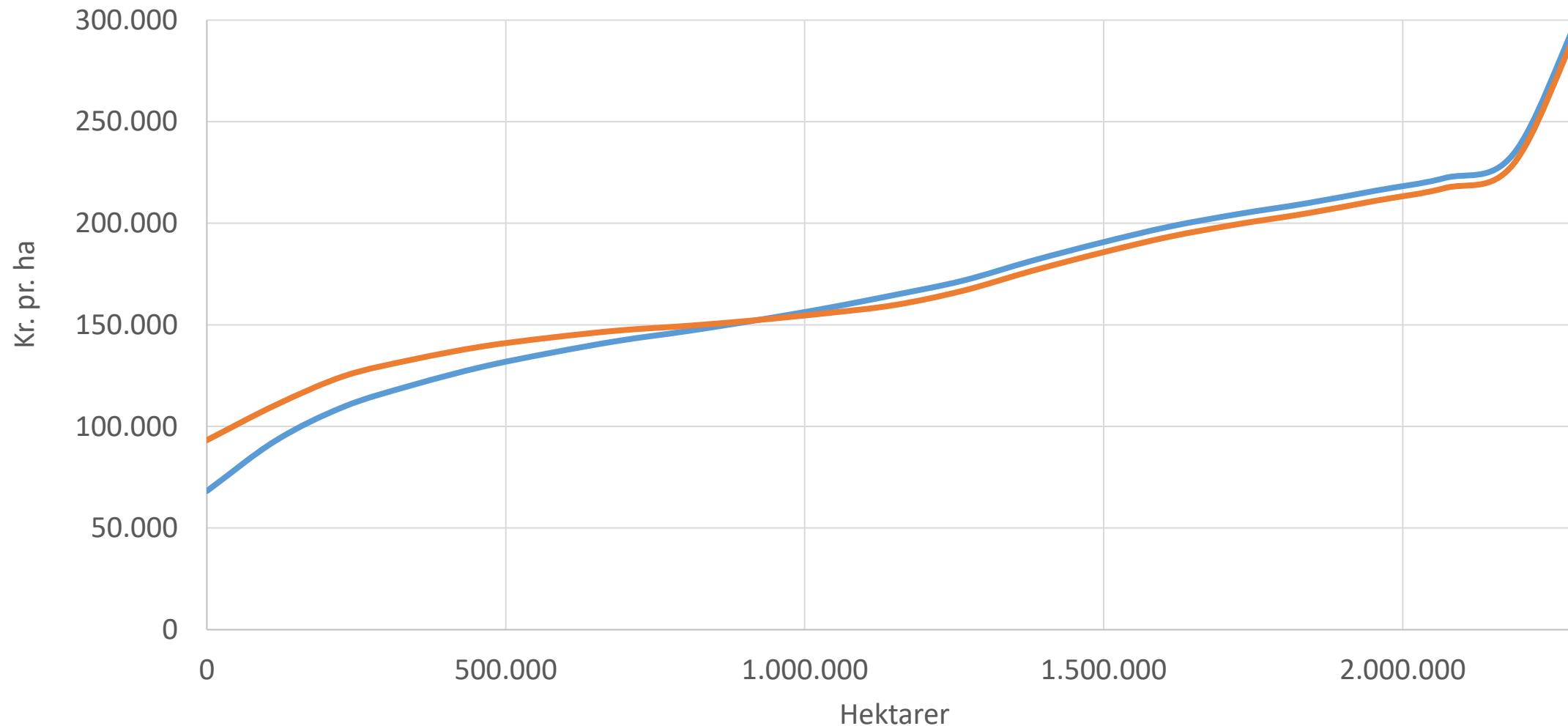
Øvrige jorde falder lidt pga. GLM-krav og bortfald af tillæg til betalingsrettigheder.

Mens jordprisen på enkelte lokationer stiger meget, uafhængigt af dyrkningsværdien (VE, udstykning mv.).

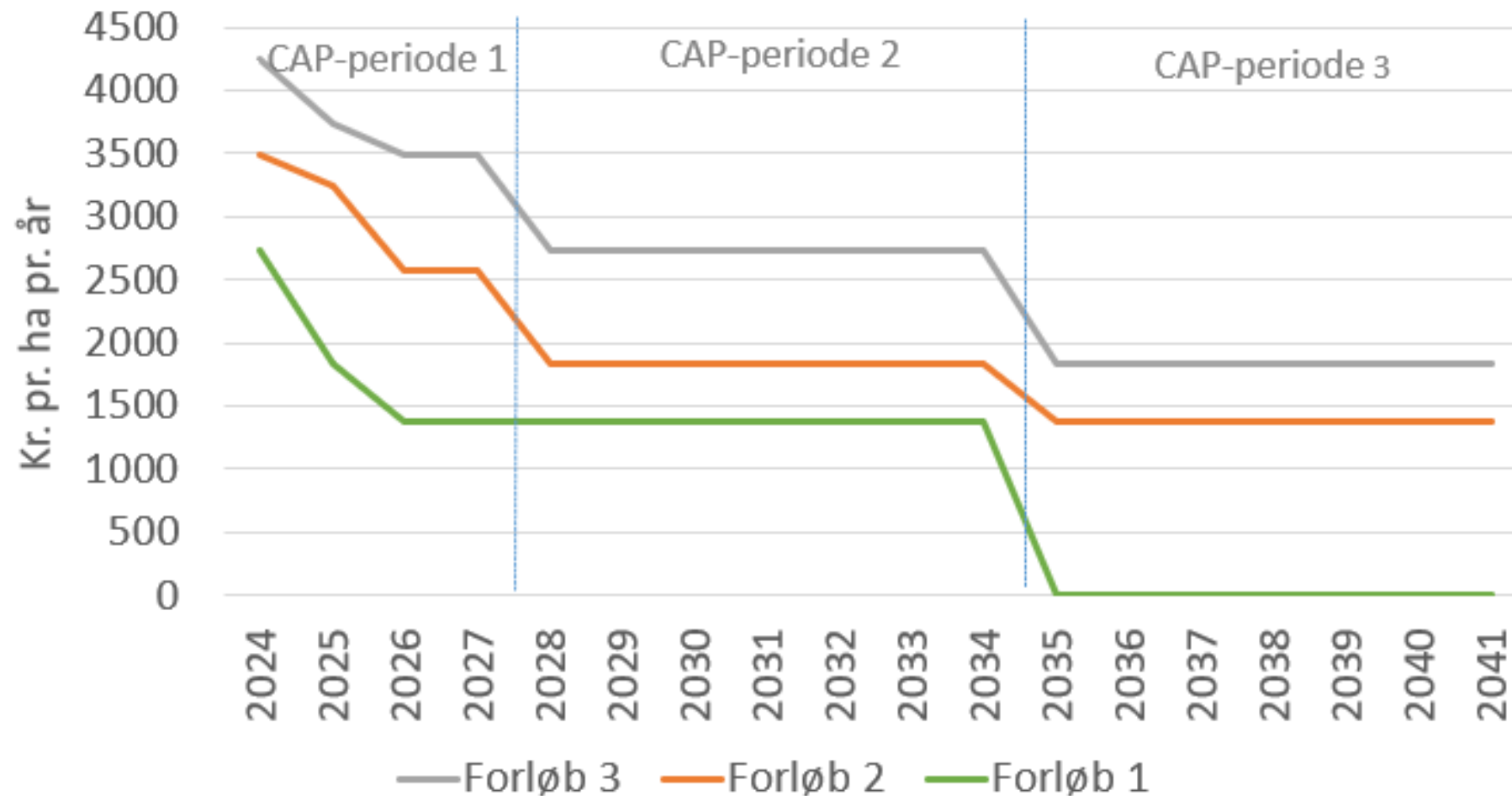
Usikkert, hvordan en evt. CO2e-afgift påvirker jordpriserne.

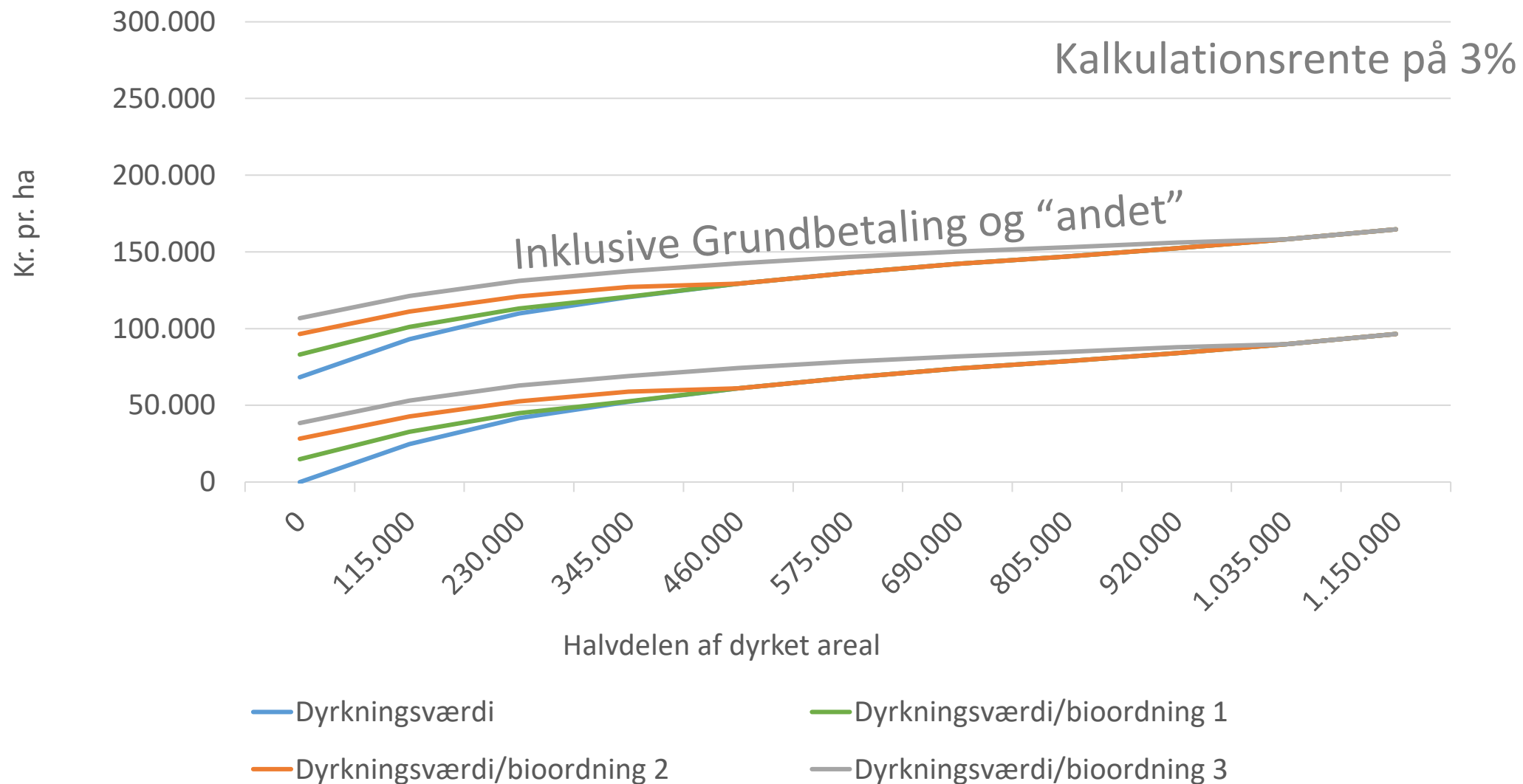
Forventet ændring i fordelingen af jordværdierne på tværs af dyrkningsværdier, før (blå), efter (orange)

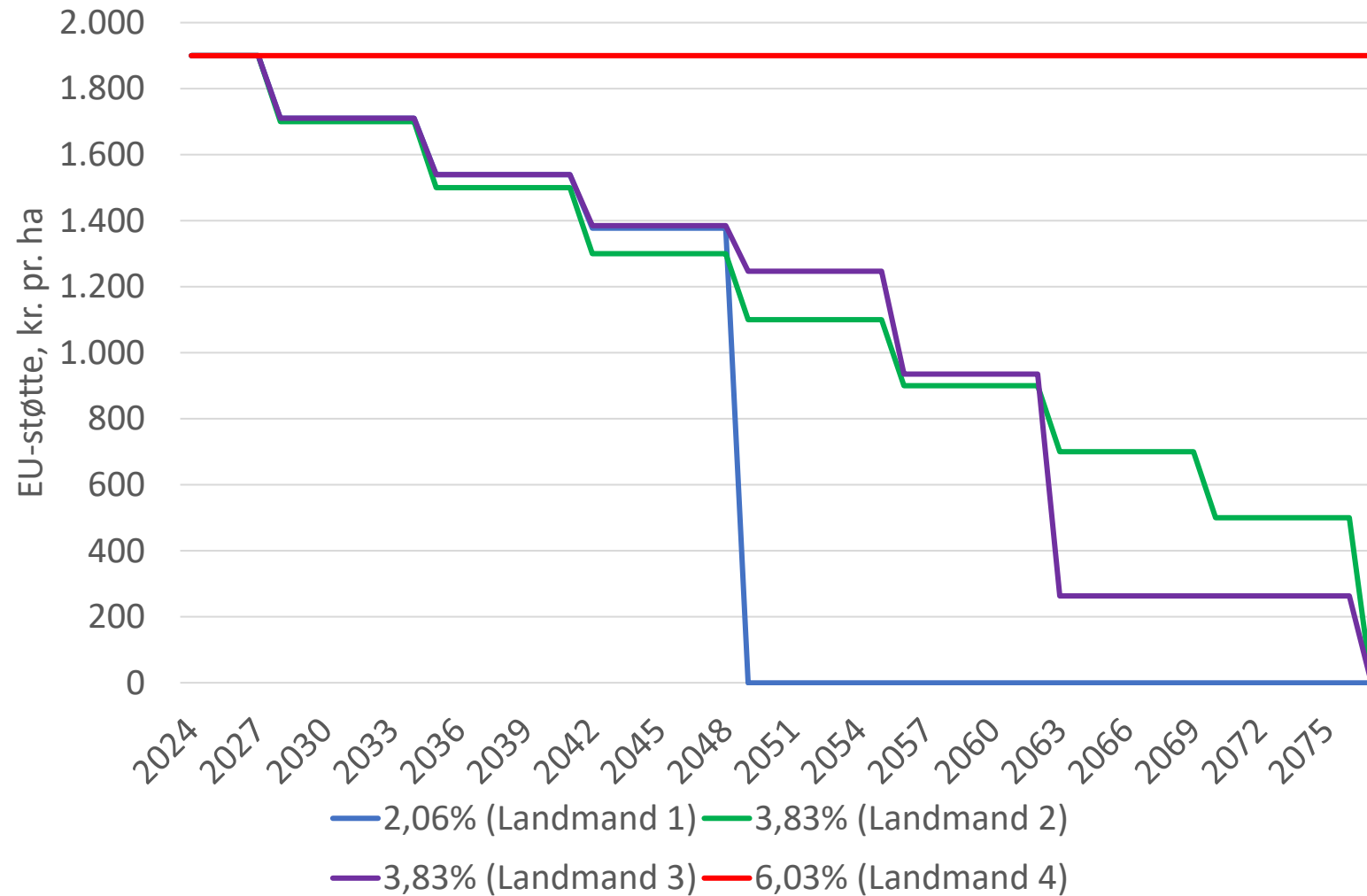
Hypotetiske forventninger til bioordningernes satser

Jordpriseeffekt ved hypotetiske bioordningsforventninger

Hypotetiske Grundbetalingsalternativer, som giver 31.500 kr. i nutidsværdi

Opsamling

- Stor konkurrence om arealerne
- Særligt marginale arealer har fået højere alternativomkostning
- Permanent udtagning er stillet bedre i konkurrencen, når der er højere (forventet) rente
- Jordprisen på marginale arealer er stigende, men usikkert hvor længe der vil være attraktive satser i bioordningerne

Spørgsmål

Tak til vores sponsorer

guld

Knowledge grows

Brøns Group

Dansk
Planteværn

Kemi
Biologi
Bioteknologi

sølv

WEKOAGRO
MACHINERY

miljøservice
...en del af naturens kredsløb

DATALOGISK

Sejet
planteforædling

Nordic
microbes

bronze

dlg

DANGØDNING
PRÆCISION • EFFEKTIVITET • KVALITET
- en del af KLIMA løsningen

Danish Agro
Cultivating Value

agromek
26.-29. november 2024

VA
Vestjyllands Andel
Sammen om praktisk innovation

særlige sponsorer

DLF

CORTEVA™
agriscience

FRESH MEAT